

- o Frequentie: 1 x per 3-4 weken
- o Samenstelling conform voorstel
- o Focus van dit overleg is om zorg te dragen voor centrale aansturing van VWS vragen/opdrachten naar de GGD'en. En te kijken waar welke regiefunctie thuishoort
- o Tevens een moment om te kijken hoe de stand van zaken is, waar knelpunten zich voordoen (thermometer)
- o Wel is het van belang om korte lijnen te houden met de DPG-en. Dit is belegd bij de nieuwe programmadirectie en kan voor het schakelen tussen VWS, GGD GHOR NL en de DPG'en ingezet worden.
Deze veranderende manier van aansturing vraag voor beide organisaties aandacht.

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Openbare en
Jeugdgezondheidszorg

Datum
24 juni 2020

Nummer
01

- Periodiek overleg VWS – GGD GHOR NL
 - o Frequentie: 1 x per week
 - o Samenstelling:
 - VWS: (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e) en aanvullend (10)(2e) (financiering)
 - GGD GHOR: (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e)
 - o Agendapunten worden voorafgaand aan het overleg verzameld en afspraken worden kort op papier gezet
 - o Bespreken van actualiteiten die zich op dat moment voordoen
 - o Uiteraard blijft het bij vragen mogelijk om onderling contact te hebben tussen VWS-ers en de individuele DPG-en. Dat draagt immers bij aan de korte lijnen en juiste informatievoorziening.
- Het overzicht wordt hierop aangepast en gedeeld voor reacties.

3. Digitale ondersteuning

Vanuit GGD GHOR NL is een brief gestuurd aan VWS. VWS heeft deze nog niet gezien. Afgesproken wordt dat de brief onder de aandacht wordt gebracht van de directie van (10)(2e).

4. Toerisme

Gevraagd wordt naar de stand van zaken van het plan van aanpak toerisme. GGD GHOR NL schets in het kort de recente ontwikkelingen. Op 23 juni 2020 wordt een concept versie met de DPG-en besproken. Afgesproken wordt dat het concept met VWS wordt gedeeld zodat VWS de eerste denkrichtingen tot zich kan nemen.

5. Financiering

Kort wordt een stand van zaken besproken. De onderbouwing zoals is opgesteld door AEF is ontvangen bij VWS. Deze wordt ook als onderbouwing gebruikt voor de bevoorschotting. Dit betekent dat de DPG-en via de VR hun kosten kunnen declareren.

6. Sluiting

Het overleg wordt afgerond met de afspraak dat er voor het overleg met de minister naar een geschikt moment wordt gezocht in de week van 29 juni of zo snel als mogelijk in Utrecht.

Samenwerking VWS en GGD GHOR Nederland: COVID-19 governance structuur

Overlegnaam	Doel	Frequentie	Deelnemers	Secretariaat voering
MVWS – DPG-en overleg	<ul style="list-style-type: none"> - Strategisch karakter met blik op de komende 1,5 jaar <ul style="list-style-type: none"> o Verduurzaming genomen maatregelen o Focus: testen en traceren als onderdeel maximaal controleren o Focus: hoe voorbereiden op een mogelijk tweede golf (Lessons learned) - COVID-19 brede maatregelen <ul style="list-style-type: none"> o Signaleren ontwikkelingen o Waar op te sturen 	1 x per 2 weken dinsdag (afhankelijk van agenda MVWS)	<p><u>GGD GHOR Nederland</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Presidium GGD GHOR Nederland <p><u>Ministerie van VWS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - MVWS - Bestuur en management VWS <p>Op uitnodiging door de eigen organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dossierhouders VWS - Dossier houdende DPG-en 	<p>VWS (om-en-om)</p> <ul style="list-style-type: none"> - (10)(2e) (10)(2e) - (10)(2e) <p><u>Werkwijze</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. VWS/GGD GHOR NL stellen gezamenlijk agenda op 2. Verslaglegging, inclusief afspraken door VWS <p>Tevens:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Eigen interne voorbereiding naar MVWS en DPG-en
Contactgroep COVID-19	<ul style="list-style-type: none"> - Centrale aansturing van de genomen maatregelen (thermometer) - Contacten tussen VWS en DPG-en samenbrengen en bespreken welke advisering gewenst is vanuit GGD GHOR NL (met input DPG-en) - Signaleren knelpunten 	1 x per 3/4 weken	<p><u>Bestuur GGD GHOR NL</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - (10)(2e) - (10)(2e) - (10)(2e) <p><u>Bestuur VWS</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - (10)(2e) (tot 1/9/2020) - (10)(2e) - (10)(2e) - (10)(2e) - (10)(2e) (10)(2e) 	<p>Door (10)(2e) en (10)(2e) en (10)(2e)</p> <p><u>Werkwijze</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenda (samen) 2. Verslaglegging, inclusief actiepunten (om-en-om) <p>Tevens:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Eigen interne voorbereiding naar VWS/BR en Bestuur GGD GHOR.

Samenwerking VWS en GGD GHOR Nederland: COVID-19 governance structuur

Periodiek overleg	<ul style="list-style-type: none"> - Onderhouden korte lijnen over en weer - Waar liggen afstemmingsvragen - Waar liggen acute vragen - GGD Monitor (wekelijks): knelpunten bespreken 	1 x per week woensdag	Management GGD GHOR NL <ul style="list-style-type: none"> - (10)(2e) - (10)(2e) - (10)(2e) Management VWS <ul style="list-style-type: none"> - (10)(2e) - (10)(2e) (tijdelijk, vanwege financiering) - (10)(2e) (10)(2e) 	<ul style="list-style-type: none"> - (10)(2e) (10)(2e) - (10)(2e) Werkwijze 1. Agenda (samen) Tevens: 2. Eigen interne voorbereiding
Stuurgroep Testen en Traceren	Bestuurlijk niveau samenhang tussen testen en traceren bespreken en agenderen	1 x per week woensdag	Partners uit de keten op bestuurlijk niveau	VWS

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e)
Stuurt: Wed 6/10/2020 11:27:35 AM
Subject: FW: Antw: Besluit openstelling sanitaire voorzieningen
Received: Wed 6/10/2020 11:27:36 AM
[Advies aan VWS 8 juni 2020.pdf](#)

Het gaat de goede kant op! (En ik heb uiteraard al gereageerd dat ik het er helemaal mee eens ben.)

Wordt vervolgd!

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>
Datum: woensdag 10 juni 2020 12:14 PM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>
<(10)(2e) @minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>

Onderwerp: FW: Antw: Besluit openstelling sanitaire voorzieningen

Beste mensen, een scherpe opmerking vanuit de VR's (zie hieronder). Volgens mij geeft het RIVM advies (bijgevoegd) inderdaad aanleiding om ook de douches in buitensportfaciliteiten en zwembaden te openen vanaf 15 juni. Dat zouden we dan nog mee kunnen nemen in de aanwijzing voor maatregelen vanaf 15 juni. Graag jullie mening.

Groet.

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @Rotterdam.nl>
Verzonden: woensdag 10 juni 2020 07:20
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>
Onderwerp: Antw: Besluit openstelling sanitaire voorzieningen

Hoi (10)(2e)

Nog even een vraagje voordat de aanwijzing definitief wordt.

Sanitair mag weer open op de recreatieve voorzieningen etc. Wat betekent dit voor de sportfaciliteiten? Blijft het daar nog dicht of mag je nu ook douchen na het sporten en zwemmen?

Die vraag gaat vast komen. Misschien nog iets voor de aanwijzing? Of blijft dat gewoon zoals het is?

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>
Datum: 9 juni 2020 om 21:44:50 CEST
Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @Rotterdam.nl>
Onderwerp: FW: Besluit openstelling sanitaire voorzieningen

Ter info

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @minvws.nl>
Datum: dinsdag 09 juni 2020 9:13 PM
Aan: (10)(2e) [IFV] <(10)(2e) @ifv.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @ifv.nl>
Kopie: (10)(2e) [IFV] <(10)(2e) @ifv.nl>, (10)(2e) <(10)(2e) @ifv.nl>
Onderwerp: RE: Besluit openstelling sanitaire voorzieningen

Hoi,

Excuses, ik heb wel gehoord dat ze ermee bezig waren vandaag en ook nog de exacte tekst van de aanwijzing erbij gezocht, maar ik heb er niet aan gedacht dat jullie daar nog van op de hoogte gesteld moesten worden. Sorry, dat was wel logisch geweest. Omdat het 'ja, mits' -besluit vorige week al was genomen, is het blijkbaar ook niet meer gemeld in het IAO van vanmiddag.

(10)(2e) was wel al begonnen met de aanwijzing. Een concept daarvoor had ze ook al voorgelegd aan (10)(2e) De nieuwe maatregel moet ingaan per 15 juni.

Vriendelijke groeten,

(10)(2e)
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

t. (10)(2e)

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) [IFV] <(10)(2e)@ifv.nl> <(10)(2e)@ifv.nl>>
Datum: dinsdag 09 jun. 2020 7:55 PM
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl> <(10)(2e)@minvws.nl>>
Kopie: (10)(2e) [IFV] <(10)(2e)@ifv.nl> <(10)(2e)@ifv.nl>>
Onderwerp: Besluit openstelling sanitaire voorzieningen

Dag (10)(2e)

We zijn vanmiddag enigszins verrast door de brief van de minister aan de TK over het besluit om de sanitaire voorzieningen op campings, etc. per 15 juni as. open te stellen. De leden van het Veiligheidsberaad hebben dit uit de media moeten vernemen. Bij ons was bekend dat er in de MCCb vorige week over gesproken is, en dat er toen een 'ja, mits' (positief advies OMT) besluit is genomen. Graag hadden we de bevestiging van het voorgenomen besluit via de minister vernomen.
Kun je aangeven hoe het proces verlopen is?

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)
[(10)(2e)@01D63E96.B6F90D40]

Veiligheidsberaad
Postbus 7010
6801 HA ARNHEM
Kemperbergerweg 783
www.veiligheidsberaad.nl<<http://www.veiligheidsberaad.nl>>

M (10)(2e)
(10)(2e)@ifv.nl <(10)(2e)@ifv.nl>

Op deze e-mail is de disclaimer<<https://www.ifv.nl/Paginas/Contact.aspx#tab3>> van het IFV van toepassing.

To: (10)(2e) [(10)(2e) @nocnsf.nl]; (10)(2e)@sportengemeenten.nl[(10)(2e)@sportengemeenten.nl]; (10)(2e) |
NL Actief [(10)(2e)@nlactief.nl]
Sent: Mon 6/8/2020 9:33:19 AM
Received: Mon 6/8/2020 9:33:19 AM
[Aerosolen onderzoek TU Eindhoven en Sportinnovator.docx](#)

Bij de TU Eindhoven hebben de afgelopen 10 dagen (10)(2a) hier literatuur onderzoek naar gedaan en zij komen op een gedragen gemiddelde voor veilige gezonde lucht van 40dm³/s/persoon. Wat een stuk hoger ligt dan het huidige bouwbesluit van 6,5dm³/s/persoon.
Misschien helpt jou dat in jou discussie.

Ik durf na een paar gesprekken de afgelopen dagen wel te stellen dat die 40 dm³/s/persoon geen hele gekke standaard is voor een veilige sportomgeving.

Stand van zaken luchtreinigingstest TU Eindhoven / Sportinnovator (07-06-2020)

Management samenvatting

De luchtreinigingstest van de TU Eindhoven in relatie tot concentraties aerosolen in de lucht met plasmafilters heeft goede resultaten. Bij deze test is sprake van kunstmatig toegevoegde aerosolen. Het blijkt dat met de filters het mogelijk is om de luchtkwaliteit tijdens het sporten te waarborgen. Vervolg onderzoek met 'echte mensen' zal binnenkort plaats vinden, alsook computersimulatieonderzoek om worst-case scenario's te analyseren. Ook zal gekeken worden naar de gevolgen voor een rendabele businesscase in de huidige COVID-19 voorwaarden voor opening.

Nadere toelichting

In Eindhoven onder leiding van de TU heeft afgelopen week een luchtreinigingstest plaats gevonden in relatie tot concentraties aerosolen in de lucht in sportscholen. Het gaat hierbij om een test met kunstmatig toegevoegde aerosolen. Een test met 'echte mensen' wordt in de derde week van juni verwacht.

Vooralsnog bestaat er geen informatie over hoeveel meer aerosolen uitgestoten worden tijdens fysieke inspanning. Maar testen met proefpersonen die diep in- en uitademen tonen dat tot 18x meer aerosolen kunnen worden uitgestoten dan tijdens een normale ademhaling, zoals bij winkelen. Hierdoor zou men als een eerste ruwe schatting kunnen stellen dat er ongeveer 20x meer ventilatie nodig is om de luchtkwaliteit te kunnen waarborgen op een veilig gezond niveau (40dm³/s/persoon). Over de relatie tussen de concentratie aerosolen in de lucht en de verspreiding van COVID-19 wordt nog nader onderzoek gedaan. Maar er lijkt sprake van een relatie.

Uit de test komt naar voren dat het filtersysteem (plasmafilter) goed werkt. De niveaus van aerosolen worden drastisch verminderd en daarmee gereduceerd tot veilige niveaus, op voorwaarde dat voldoende filtercapaciteit wordt geïnstalleerd. Bij een plasmafilter worden de aerosolen verbrand en niet zoals in een HEPA filter verzameld. Dat betekent dat het filter ook geen potentiële broedplaats van COVID-19 kan worden.

Conclusie uit de test is daarom dat voor sportscholen met een gebrekkige ventilatie dat de minimale voorwaarden (40dm³/s/persoon) niet haalt het geteste filter een aanvulling kan zijn om naar een veilige "gezonde" luchtkwaliteit te komen. Voor sportscholen met een ventilatiesysteem dat de minimale voorwaarden haalt (40dm³/s/persoon) kan het geteste filter er voor zorgen dat het aantal personen dat tegelijkertijd in de ruimte kan worden toegelaten kan worden verhoogd.

In de praktijk zou dit tot twee uitkomsten leiden. De eerste is dat sportscholen met een huidige gebrekkige ventilatie toch veilig open kunnen gaan. Voor sportscholen die met de huidige ventilatie de minimale vereisten wel halen zou het een intensivering van gebruik betekenen. Dit zou kunnen betekenen dat het voor die sportscholen weer rendabel zou zijn om onder de huidige omstandigheden open te gaan en daarmee de aanspraak op toekomstige steun verminderen.

Uiteraard zijn er kosten aan het systeem verbonden. Per 100m² en per 10 personen bij een gemiddelde hoogte van 5 meter zal een sportschool die nu slechts voldoet aan de minimale vereisten van het bouwbesluit (6,5dm³/s/persoon) om de nieuwe voorwaarde van 40dm³/s/persoon te halen, een eenmalige investering van ongeveer € 9000 moeten doen voor een periode van 10 jaar. Wat zich inclusief rente lasten bij een lening voor investering vertaald in minder dan €100 per maand. Ook zijn er nog een aantal factoren, zoals dat de meeste ventilatie systemen bij sportscholen al ruim 2-3 keer beter zijn dan de minimum van het bouwbesluit, die bijdragen aan nog latere investeringskosten.

Uit nader contact met de sector zal moeten blijken wat dit betekent voor de rendabiliteit. Hieruit kan mogelijk een vraag voor steun vanuit de rijksoverheid voortvloeien.

RIVM Corona Gedragsunit – WP3 – 9 juni 2020

Vraag VWS d.d. 19 mei 2020 Hoe ervaren ouderen de crisis, de maatregelen, hun leefsituatie?

Deze vraag is vertaald naar: Hoe gaat het met de ouderen (70+) in Nederland ten tijde van de coronacrisis, wat betreft gezondheid, welzijn, naleven maatregelen, en steun voor het beleid van de overheid?

Antwoord

Ouderen die hebben deelgenomen aan de derde ronde van het RIVM/GGD corona gedragsonderzoek (27 mei – 1 juni) geven aan dat met name het sociale welzijn en financiële zekerheid achteruit is gegaan. Een groep van 10% rapporteert ook een achteruitgang op psychisch welbevinden. Wat betreft naleven van maatregelen, lukt het ouderen deze te volgen in de meeste situaties, al wordt een aantal basismaatregelen wel als (erg) lastig ervaren om vol te houden. De ervaren vatbaarheid voor de COVID-19 infectie en dreiging van het virus, wordt als relatief hoog ervaren en veel mensen zouden bereid zijn zich te laten vaccineren. Men steunt het beleid van de overheid, maar in mindere mate gedragsregels die kunnen bijdragen aan sociaal isolement. Een aanzienlijk deel van de deelnemers vindt dat de overheid het goed doet, maar zet wel vraagtekens bij hoe goed verschillende belangen en interesses van mensen worden meegenomen.

Brongegevens

Voor dit overzicht zijn de gegevens gebruikt van 11.337 ouderen (70 jaar of ouder) uit de derde ronde van het RIVM/GGD corona gedragsonderzoek (27 mei – 1 juni). De respondenten kwamen uit zowel het cohort (74 %) als de open link (26 %). Van de respondenten is 63 % man, 37 % vrouw. 97% is 70-84 jaar, 3 % is 85 jaar of ouder. In het onderstaande verslag tellen de totalen soms niet precies op tot 100 % vanwege 'weet niet' of 'niet van toepassing' antwoorden. Bij sommige vragen zijn de antwoorden vergeleken met de scores voor de overige 52.663 respondenten.

Hoofdpunten van de analyse

- Fysieke gezondheid: 15 % heeft op dit moment klachten die op een COVID-19 infectie zouden kunnen wijzen. 30 % daarvan zou zich willen laten testen.
- Psychisch welzijn is in het algemeen goed, maar ongeveer 10 % meldt een afname van psychisch welzijn ten opzichte van voor de maatregelen.
- Sociaal welzijn: 29 % mist mensen om zich heen en 48 % vindt de kwaliteit van sociale contacten slechter dan in de periode voor de corona-maatregelen.
- 29 % meldt dat hun financiële situatie slechter is geworden door de coronacrisis.
- Wat betreft naleven van maatregelen, lukt het de meeste mensen in de meeste situaties 1,5 meter afstand te houden, bezoek te beperken, handen te wassen en de andere hygiëne maatregelen te volgen. Hygiëne maatregelen worden wat minder gevolgd dan in de algemene populatie, en 1,5 meter afstand houden weer meer. 1,5 meter afstand is lastiger op plekken als een supermarkt.
- 47 % acht het (zeer) onwaarschijnlijk de komende maanden besmet te raken. 77 % zou het (heel) erg vinden als ze het coronavirus zouden krijgen.
- Relatief lastige maatregelen zijn afstand houden (16 % (heel) moeilijk) en regelmatig handen wassen (15 % (heel) moeilijk).
- Het draagvlak voor en het vertrouwen in de maatregelen is groot. Uitzonderingen zijn de maatregel dat zelfstandig wonende ouderen slechts door één of twee vaste personen kunnen worden bezocht (recent afgeschaft) en het gebruik van mondkapjes in het OV.
- Vertrouwen in de overheid is groot, hoewel minder mensen vinden dat de overheid '... een goede afweging maakt tussen verschillende maatschappelijke belangen' (67 %) en '...rekening houdt met verschillende meningen van mensen' (60 %)
- Als er een vaccin is tegen het coronavirus, wil 86 % zich laten vaccineren.

Resultaten in meer detail

Fysieke gezondheid

Van de oudere respondenten heeft 36 % (4086) gezondheidsproblemen, die ze meer kwetsbaar maken voor complicatie a.g.v. COVID-19. 3 % (392) denkt al met corona besmet te zijn geweest (bij de overige respondenten is dit 12 %), waarvan 6 % (25) een bevestigde test heeft en 92 % (367) het alleen vermoedt. 28 % (3108) geeft aan een naaste te hebben die met het virus besmet is geweest. Van degenen die niet alleen wonen én waarvan een naaste besmet is geweest, geeft 8 % (198) aan dat dit iemand uit het huishouden is.

Vragend naar klachten die op een COVID-19 infectie kunnen wijzen (hooikoortsklachten uitgezonderd), geeft 85 % (9631) op dit moment aan geen klachten te hebben. Degenen die wel klachten hebben, melden meestal klachten als hoesten/niezen (5 %, 559), soms moeilijk ademen (2 %, 191), zelden koorts (0 %, 5) of verhoging (0 %, 27). Van degenen met klachten zou 30 % zich willen laten testen (48 % niet, 22 % weet het niet). Van degenen met klachten is 77 % in de laatste week naar buiten geweest (mediane aantal 10 keer).

Welzijn: psychisch

De oudere respondenten geven hun leven *op dit moment* gemiddeld een rapportcijfer van 7,5 en 5 % geeft hiervoor een cijfer lager dan 6. Ondanks dat 1/3 zich (veel) zorgen maakt over het virus, daar vaak aan denkt en angstig voor is; is er ook een groep van 1/3 die aangeeft dit niet of maar beperkt te ervaren. De doorsnee respondent voelde zich de afgelopen week zelden of nooit zenuwachtig (80 %), neerslachtig en somber (80 %) 'in de put' (90 %); maar meestal of voortdurend kalm en rustig (77 %), en gelukkig (67 %). Vergeleken met de periode vóór de coronamaatregelen, is er een lichte toename in klachten als angst (12 % meer angstklachten, 7 % minder), somberheid (12 % meer, 4 % minder), stress (9 % meer, 6 % minder) en moeite met slapen (8 % meer, 3 % minder problemen).

Welzijn: sociaal

Van de oudere respondenten woont 29 % alleen. Op vragen over sociale contacten de afgelopen week, meldt gemiddeld 9 % dat ze hier niet tevreden over zijn. Dit betreft vooral de vragen 'Ik mis mensen om me heen' (29 % antwoordt hier ja op), 'Ik ervaar een leegte om me heen' (10 % antwoordt ja), minder vaak 'Er zijn voldoende mensen met wie ik me nauw verbonden voel' (4 % antwoordt hier nee op) of 'Vaak voel ik me in de steek gelaten' (2 % antwoordt hierop met ja). Bij de overige respondenten wordt een vergelijkbaar patroon gevonden, waarbij de vraag 'Ik mis mensen om me heen' er uit springt (door 40 % met ja beantwoord). 48 % van de oudere respondenten vindt de kwaliteit van hun sociale contacten slechter geworden dan in de periode voor de coronamaatregelen en 4 % beter. En 19 % voelt zich eenzamer (2 % minder eenzaam) dan in de periode voor de maatregelen. Dit ligt niet ver van de scores voor de andere respondenten (58 % slechtere, 5 % betere kwaliteit, 26 % eenzamer, 2 % minder eenzaam).

Welzijn: leefstijl

39% geeft aan minder te zijn gaan bewegen, 12 % meer. 4 % is minder gezond gaan eten, 9 % gezonder. 14 % is minder alcohol gaan gebruiken, 4 % meer. Bij tabak meldt 1 % meer en 1 % minder tabaksgebruik.

Financiële situatie

Van de oudere respondenten, geeft 66 % aan dat hun financiële situatie gelijk is gebleven, vergeleken met voor de coronacrisis en maatregelen, 29 % geeft aan dat deze slechter is geworden, en 3 % beter. Dit is wat ongunstiger dan voor de overige respondenten, waar 15 % aangeeft dat hun financiële situatie slechter is geworden.

Naleven gedragsmaatregelen

De mate waarin de richtlijnen voor handen wassen worden nageleefd varieert per situatie. De doorsnee (mediane) oudere respondent meldt de afgelopen week de handen 'altijd' te wassen na een toiletbezoek; 'meestal' bij thuiskomst, bij iemand op bezoek gaan, of voor het eten; 'vaak' na het snuiten van de neus, en 'soms' voor het naar buiten gaan. Bij andere hygiënevragen geeft men aan dat als de situatie zich voordoet, men 'vaak' nauwgezet de handen wast, een papieren zakdoek gebruikt, en in de elleboog niest; maar 'nooit' handen schudt.

Met betrekking tot afstand houden meldt de doorsnee (mediane) respondent dat mensen in de meeste situaties 'zelden' binnen de 1,5 meter kwamen, maar 'soms' bij boodschappen doen en buitenshuis werken, en 'nooit' bij medicijnen ophalen of doktersbezoek. 32 % van de oudere respondenten was de afgelopen week bij een oudere op bezoek geweest, 15 % bij iemand met een kwetsbare gezondheid.

Verdiepende analyses laten zien dat ouderen het beter lukt om afstand te houden (wellicht omdat men zelf voorzichtiger is en omdat de sociale omgeving rekening houdt met leeftijd), maar dat ze lager scoren op hygiëne maatregelen (met name hoest/nies in de elleboog en het gebruik van een papieren zakdoek).

Perceptie gedragsregels.

Van de oudere respondenten acht 2 % het waarschijnlijk of zeer waarschijnlijk om de komende maanden besmet raakt met het coronavirus, tegen 47 % (zeer) onwaarschijnlijk. Als ze het coronavirus zouden krijgen vindt 77 % het (heel) erg, tegen 3 % (helemaal) niet erg.

Bij vragen over vertrouwen in de maatregelen worden deze gemiddeld door 84 % van de oudere respondenten met 'helpt veel' of 'helpt heel veel' beantwoord, tegen 3 % voor 'niet' of 'nauwelijks'. Uitzondering is hier de maatregel rond vaste bezoekers van ouderen waarvan 56 % denkt dat het (heel) veel helpt en 14 % niet of nauwelijks. Bij vragen rond self-efficacy (hoe moeilijk of makkelijk is het de maatregelen op te volgen) geeft 68 % aan dat ze maatregelen (heel) makkelijk toe kunnen passen, tegen 9 % (heel) moeilijk. Relatief moeilijkere maatregelen zijn hier afstand houden (16 % (heel) moeilijk) en regelmatig handen wassen (15 % (heel) moeilijk).

Als de deelnemers wordt gevraagd het draagvlak voor de maatregelen uit te spreken als deze nog zes maanden zouden duren, dan neemt het draagvlak af: 70 % staat dan (helemaal) wel achter de maatregelen. Uitzonderingen hier zijn de maatregel dat zelfstandig wonende ouderen slechts door één of twee vaste personen kunnen worden bezocht: daar staat dan nog 43 % (helemaal) wel achter en 29 % (helemaal) niet. Achter het advies zo min mogelijk bezoek te ontvangen is dat dan nog 51 % (helemaal) wel, 22 % (helemaal) niet. De steun voor hygiënemaatregelen (handen wassen, in elleboog niezen, papieren zakdoekjes, geen handen schudden) blijft hoog, met gemiddeld 80% die er (helemaal) achter staat tegen 7 % (helemaal) niet.

Draagvlak maatregelen

De vragen over draagvlak worden meestal vergelijkbaar beantwoord. Voor de maatregelen zoals die nu gelden, meldt gemiddeld 80 % er (helemaal) wel achter te staan. Duidelijke uitzondering hier is de maatregel dat zelfstandig wonende ouderen slechts door één of twee vaste personen kunnen worden bezocht, hier is slechts 52 % het wel of helemaal wel mee eens, 22% niet of helemaal niet. Het gebruik van mondkapjes in het OV wordt door 64 % wel of helemaal wel gesteund en scoort daarmee ook relatief laag. Een sterk draagvlak wordt gevonden voor het testbeleid, waar 93 % (helemaal) wel, 2% (helemaal) niet achter staat.

RIVM Corona Gedragsunit – WP3 – 9 juni 2020

De meerderheid (namelijk 96 %) is van plan om gedurende 2 weken in thuisisolatie te gaan, als ze zelf positief zouden zijn getest, 86 % als een gezinslid/huisgenoot positief is getest, en 60 % als ze iemand buiten hun huishouden hebben ontmoet, die positief getest is op corona.

Als er een vaccin is tegen het coronavirus, antwoordt 72% dat ze zich willen laten vaccineren, 14 % wil dat, maar wil eerst weten of ze al corona hebben gehad, 3 % wil zich niet laten vaccineren, 10 % weet het niet. Daarmee is de bereidheid tot vaccineren hoger dan bij de overige respondenten, waar 67 % (ipv 86% bij ouderen) aangeeft zicht te willen laten vaccineren (indien ze niet al corona hebben gehad).

Stellingen over procedurele rechtvaardigheid bij de overheid worden gemiddeld door 76 % als 'mee eens' of 'helemaal mee eens' beantwoord. De hoogste score is hier voor de stelling dat de Nederlandse overheid '... haar best doet het goede te doen' (89 % (helemaal) mee eens) en '... zich goed laat informeren' (85 %), maar lager voor '... een goede afweging maakt tussen verschillende maatschappelijke belangen' (67 %) en '...rekening houdt met verschillende meningen van mensen' (60 %).

De oudere respondenten geven aan dat bij gesprekken met andere mensen over de Nederlandse aanpak de toon in 60 % (zeer) positief was tegen 7 % (zeer) negatief. 71 % heeft (heel) veel vertrouwen in de manier waarop de Nederlandse overheid probeert het coronavirus onder controle te houden, tegen 4 % (heel) weinig. 59% vindt dat de Nederlandse overheid het (veel) beter doet dan andere landen, tegen 3 % die vindt dat de overheid het (veel) slechter doet.

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

RIVM corona gedragsunit

(10)(2e) rivm.nl